

Franz Kafka: Kormidelník

Děj této povídky se odehrává na moři u kormidla námořnické lodi. Zasazení do časové linie je neznámé, asi také nedůležité, pouze víme, že se příběh odehrává v noci. Autor vypráví v „ich formě“ a hlavní postavou je kormidelník, kterého zničehonic odežene násilím od kormidla jakýsi cizinec. Posádka ví, že pravým kormidelníkem je hlavní hrdina, přesto poslechne rozkazy od cizince.

Stejně jako v Proměně skáče autor hned první větou do děje. Povídka Kormidelník je ovšem o dost kratší. Stejně rysy můžeme najít, když porovnáme Řehoře Samsu a kormidelníka: autor se ztotožňuje s vypravěčem, hlavnímu hrdinovi je opět ukřivděno, také je na něm pácháno násilím (ř. 4), jako když po Řehořovi otec hodil jablko. Kormidelníkovi nejbližší (ř. 8 – oslovuje je „kamarádi“) se k němu zachovávají s neúctou, odvrhnou ho stejně jako Řehořova rodina Řehoře. Rozdílem však je, že kormidelníkovi přátelé se nad ničím ani nezamyslí (ř. 10) a hned ho na rozkaz odtáhnou pryč, kdežto Řehořova rodina se alespoň zastaví nad tím, že pro ně byl Řehoř důležitý. Celá povídka je opět zahalena nejistotou a absurditou, už v první větě je nejistá otázka. Můžeme se ptát, proč ho neznámý člověk odhání, proč mu mužstvo nepomůže, proč všichni poslouchají cizince. I v Proměně se nám od začátku do konce vybavují různé otázky. Absurdní je také, jak se během chvíle změní kormidelníkovo i Řehořovo postavení. Zprvu jsou oba nejdůležitější součástí dané skupiny, najednou se cosi zvrtno a oba klesnou až na samé dno. Ale na rozdíl od Řehoře, který ke konci vzdal snažení o vylepšení svého postavení, kormidelník bojuje (ř. 4 a 5) a nesoucí s mužstvem, nechápe ho a je z toho rozčilený (ř. 12).

Kafka, ovlivněn svým dětstvím, vystihuje dobře svůj strach. Bojí se toho, že přijde někdo, kdo ho zadupe do země, zničí jeho život. Bojí se nejistoty v životě, čehož si můžeme všimnout v díle Proces (nikdy si není jistý, kdy a jak proces skončí, kdy si pro něj přijdou). Dokonale strach vystihuje prostředím, které vždy působí jako noční můra a svým psychicky zdeptaným stavem. Absurdní trest, trest, u kterého není jasný zločin a ponížení neprávem Kafka vnímá jako největší strach. Nespravedlnost je jeho nepřítelem. Strach také nevyjadřuje nějak hrozivě a naturalisticky, v jeho dílech se setkáváme s klidnými nepřáteli, většinou jsou to lidé velmi slušně vychovaní (v Procesu si vyšetřovatelé dávají přednost i v tom, kdo trestance zabije). Myslím si, že Kafka má také strach z toho, že nebude vědět, jak si s nešťastnou a nespravedlivou situací poradit, nebude mít sílu vzdorovat a nakonec se vždy vzdá.

Lucie Pravdová, V7.B